

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки і адміністрування
Кафедра управління персоналом та бізнес-технологій

СИЛАБУС
Економічна теорія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Ремньова Л.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«28» серпня 2024 р.

Розробник Мекшун Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри *управління персоналом та бізнес-технологій*

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми _____ Кичко І.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	1, Семестр: 1
Викладач	Мекшун Людмила Миколаївна
Профайл викладача	Кандидат економічних наук, доцент
Контакти викладача	Ludmila.mek1966@gmail.com , +380631858585

1. Анотація. Економічна теорія займається вивченням проблем вибору в умовах обмеженості ресурсів для максимального задоволення потреб людей. Складається з багатьох шкіл і напрямлень. Основна мета економічної теорії — дати пояснення подій, що відбуваються в економічному житті за допомогою моделей дійсності, об'єктивний аналіз розвитку реальної економіки.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна теорія» є формування у студентів сучасного економічного мислення та ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони та принципи її функціонування для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Цілі курсу:

- забезпечення ґрунтовної підготовки бакалаврів з «економічної» як базової дисципліни навчального плану підготовки бакалаврів з галузі знань «Управління та адміністрування»;
- з'ясування механізму дії економічних законів і механізму їх використання людьми у господарській діяльності;
- глибоке розуміння студентами загальних основ економічного розвитку, закономірностей становлення, функціонування та розвитку економічних систем, діалектики взаємозв'язку їх структурних елементів, сутності ринкової економіки, способів і методів ефективного використання обмежених економічних ресурсів суспільства, принципів оптимізації господарських рішень на мікро- та макрорівнях;
- з'ясування проблем, пов'язаних з переходом українського суспільства до соціально-орієнтованої економічної системи суспільства, та ролі економічної теорії у розробці шляхів її формування;

- формування вільного володіння категоріальним апаратом, вміння застосовувати отримані теоретичні знання до аналізу конкретних економічних ситуацій;
- набуття навичок використання інструментарію (зокрема цивілізаційного, синергетичного і діалектичного методів) аналізу економічного життя суспільства;
- підвищення економічної та загальної культури фахівця.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності, передбачені **освітньою програмою** (див. https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php)

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності, досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК 30 Здатність застосовувати сучасні економіко-математичні методи для фундаментальних та прикладних наукових досліджень в аналізі трудових показників, у галузі мотивації персоналу, економічного аналізу.

3. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 1 Демонструвати знання наукових понять, теорій та методів, необхідних для розуміння сутнісних і практичних аспектів управління персоналом, складових, що їх формують.

ПРН 4 Аналізувати стан ринку праці за системою показників, стан людського розвитку в регіонах країни за статистичними даними.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки випускника, за якого він повинен:

а) знати:

- суть економічних категорій;
- зміст основних економічних законів та принципів;
- методи дослідження економічних процесів та явищ;
- домінуючі теорії, напрямки та школи в економічній науці.

б) уміти:

- науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства;
- розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва;
- з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності;
- визначити істотні риси основних соціально-економічних систем;
- розуміти проблему необхідності ефективного використання суспільством обмежених економічних ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невпинно зростають;
- з'ясувати роль економічної теорії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

4. Перереквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисциплін: «Основи економіки» рівня повної загальної середньої освіти. Нормативна навчальна дисципліна «Економічна теорія» є базовою дисципліною навчального плану

підготовки бакалаврів. Вона формує початкову теоретичну базу знань для вивчення таких дисциплін як «Ринок праці», «Менеджмент», «Міжнародний менеджмент».

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин -120
Лекції	20 годин
Практичні заняття	20 годин
Самостійна робота	80 годин
Індивідуальна робота	Контрольна робота
Всього кредитів	4

Лекційні, семінарські заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи проводиться з використанням системи дистанційного навчання – Moodle, презентацій і відеоматеріалів.

6. Тематика курсу.

Змістовий модуль 1. Загальні основи суспільного виробництва

Тема 1: Предмет економічної теорії і методи економічного аналізу

Етапи становлення і розвитку економічної науки. Економічна думка епохи рабовласництва. Економічна думка епохи феодалізму. Економічні вчення епохи капіталізму: меркантилізм, фізіократи, класична школа політекономії, маржиналізм, марксизм, неокласична школа. Сучасні економічні теорії: кейнсіанство, монетаризм (неоконсерватизм), інституціонально-соціальний напрямок, неокласичний синтез.

Предмет політичної економії. Економікс. Мікроекономіка. Макроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка.

Методи економічного аналізу. Наукові абстракції. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Історичний метод. Логічний метод. Експеримент. Економічне моделювання. Пастки для звичайної свідомості.

Функції економічної теорії: теоретична, методологічна, практична, ідеологічна.

Тема 2: Суспільне виробництво

Потреби. Фізіологічні потреби. Потреби в гарантіях. Соціальні потреби. Потреби у визнанні. Потреби в самореалізації. Закон зростання потреб. Економічні ресурси.

Фактори виробництва. Земля. Капітал. Праця. Підприємницькі здібності.

Головні проблеми організації виробництва. Закон зростання витрат. Закон спадної доходності. Вирішення проблем альтернативного вибору: Що виробляти? Як виробляти? Для кого виробляти? Скільки виробляти? Чи здатна система адаптуватися до змін?

Економічне зростання і його типи. Просте відтворення. Розширене відтворення. Економічне зростання. Типи економічного зростання. Циклічність. Фази економічного циклу. Ефективність виробництва.

Тема 3: Власність і форми підприємницької діяльності

Відносини власності. Власність в системі економічних відносин. Привласнення. Економічна реалізація власності.

Форми власності. Індивідуальна власність (особиста, індивідуально-трудова, приватнокапіталістична). Державна власність. Колективна власність (господарські товариства, акціонерні товариства, кооперативи).

Типи економічних систем. Традиційна, ринкова, командно-адміністративна економічна система. Змішана економічна система.

Підприємництво. Суб'єкти підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності. Види підприємницької діяльності.

Організаційно-правові форми підприємств. Одноосібні підприємства. Повні товариства. Товариства з обмеженою відповідальністю. Командитні товариства. Акціонерні товариства. Кооперативи.

"Тіньова" економіка. Неофіційна економіка. Фіктивна економіка. Підпільна економіка.

Змістовий модуль 2. Ринкова організація економіки

Тема 4: Товарна організація виробництва

Причини виникнення і характерні риси товарного виробництва. Просте і капіталістичне товарне виробництво.

Товар і його властивості. Споживна вартість. Вартість. Конкретна праця. Абстрактна праця. Величина вартості товару. Суспільно необхідний робочий час. Редукція праці. Походження, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.

Закон вартості. Роль закону вартості в товарному виробництві. Залежність ціни від попиту і пропозиції. Грошовий обіг і основні елементи грошової системи. Грошова одиниця. Масштаб цін. Види грошових знаків. Порядок емітування і регулювання грошей.

Інфляція. Види інфляції: з точки зору зовнішнього прояву; з позиції темпів зростання цін; з точки зору ступеню збалансованості зростання цін; з точки зору очікуваності; з точки зору порушення рівноваги між попитом та пропозицією. Економічні наслідки інфляції.

Управління грошовою системою. Методи стабілізації грошового обігу. Дефляція. Нуліфікація. Деномінація. Девальвація. Реставрація.

Тема 5: Теоретичні основи ринкового механізму господарювання

Виникнення ринку і формування ринкової економіки. Умови існування ринку. Принципи ринкового господарства. Функції ринку: стимулююча, розподільча, регулююча, організаційна форма суспільного виробництва.

Теорія попиту і пропозиції. Розвиток теорії попиту і пропозиції в світовій економічній думці. Попит. Закон попиту. Нецінові детермінанти ринкового попиту. Пропозиція. Закон пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції.

Класифікація ринку: по просторовим ознакам, по ступеню зрілості ринкових відносин, з точки зору відповідності діючому законодавству, по економічній ситуації на товарному ринку, по економічному призначенню об'єктів ринкових відносин.

Організаційні форми ринку. Базар. Магазин. Ярмарка. Аукціон (англійський, голандський, "втемну"). Біржа.

Моделі ринку. Чиста конкуренція. Чиста монополія. Монополістична конкуренція. Олігополія.

Тема 6: Структура ринку

Споживчий ринок. Ринок засобів виробництва. Ринок капіталу.

Ринок цінних паперів. Акції (трудового колективу, підприємств, акціонерних товариств). Облігації. Білети державної скарбниці. Вексель. Ощадні сертифікати. Фондова біржа.

Ринок науково-технічних розробок. Патент. Ліцензії (прості, виключні, повні).

Ринок праці. Основні форми відносного перенаселення (фрикційне, структурне, циклічне, приховане, застійне). Форми і системи зарплати. Номінальна зарплата. Реальна зарплата. Погодинна зарплата. Відрядна зарплата.

Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку національної та світової економіки

Тема 7: Основи теорії державного регулювання економіки

Історичні передумови державного регулювання економіки.

Основні моделі державного регулювання економіки і їх еволюція (класична і неокласична школа політекономії, кейнсіанство, некейнсіанство, неоконсервативна економічна політика).

Цілі економічної політики держави. Інструменти державного регулювання економіки. Фіскальна політика. Монетарна політика. Політика регулювання доходів. Зовнішньо-економічна політика.

Економічні функції держави. Забезпечення правової основи. Визначення політики макроекономічної стабілізації. Розподільча функція. Перерозподільча функція. Захист

конкуренції. Методи та форми державного регулювання економіки. Державний сектор економіки.

Тема 8: Основи фінансової та кредитної системи

Суть і структура фінансової системи. Державний бюджет: види і структура. Державний борг та шляхи його зменшення.

Суть і функції податків. Фіскальна функція. Економічна функція.

Основні елементи податкової системи. Суб'єкт податку. Об'єкт податку. Одиниця оподаткування. Податкова ставка. Податкові пільги.

Методи стягнення податків: "кадастровий", "у джерела", "по деклараціях".

Принципи оподаткування. Пропорційний податок на масу прибутку по єдиній ставці (лінійний податок). Прогресивний податок на масу прибутку (доходу). Регресивний податок. Прогресивний податок в залежності від рентабельності (доходності).

Види податків. Критерії класифікації податків: по предмету оподаткування, по виду стягнення, по суб'єкту оподаткування.

Структура кредитної системи. Центральний банк. Комерційні банки. Спеціалізовані банки. Спеціальні кредитно-фінансові інститути (інвестиційні компанії, страхові компанії, трастові фонди, фінансові будинки, фінансові компанії, ощадні банки, позичково-ощадні асоціації, пенсійні фонди). Пенсійні фонди. Міждержавні кредитні інститути.

Суть та функції банків. Економічна роль банків.

Пасивні та активні операції банків. Пряме кредитування. Банківські інвестиції. Факторинг. Лізинг. Трастові операції.

Банківська система України. Національний банк України. Комерційні банки.

Тема 9: Основні риси і структура світового господарства

Суть і основні закономірності розвитку світового господарства. Етапи розвитку світового господарства. Структура світового господарства.

Міжнародна виробнича кооперація. Міжнародна торгівля. Міжнародний рух капіталів.

Міжнародний рух робочої сили і обмін кадрами. Причини міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції робочої сили.

Міжнародна валютна система. Основні елементи міжнародної валютної системи. Система золотого стандарту. Система золотовалютного стандарту. Система плаваючих валютних курсів.

7. Системи оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Поточний контроль та підсумковий семестровий контроль розраховується як сумарна кількість балів. За результатами поточного контролю студент може отримати максимально 75 балів, за результатами підсумкового семестрового контролю – максимально 25 балів. Поточний контроль включає в себе перевірку контрольної роботи. Максимальна кількість балів за контрольну роботу складає 10 балів. Робота розміщуються в системі Moodle. Їх оцінювання, коментування викладачем також відбувається в системі Moodle.
Вимоги до контрольної роботи, самостійної роботи	Перелік варіантів контрольної роботи розміщується в системі Moodle за посиланням: https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=1652 Основні вимоги до написання контрольної роботи наступні: обсяг робіт - орієнтовно 8-10 сторінок, текст викладається з інтервалом 1,5 шрифтом Times New Roman кеглем 14, обов'язково наводиться список використаних джерел. Робота має бути актуальною на момент подання її на перевірку, містити нормативні акти і

	статистичну інформацію за останні 5 років. Наукова література, яка використовується студентом, повинна бути датована, принаймні в більшості, останніми п'ятьма роками.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться згідно з питаннями, які розглядалися під час лекційних занять та з питаннями винесеними на самостійне опрацювання. Під час семінарів значна увага приділяється вирішенню практичних завдань. За бажанням студенти можуть готувати на практичне заняття реферативні доповіді. Для підготовки до практичних занять і виконання самостійної роботи за кожною темою студентам запропоновано тестові завдання, вирішення практичних ситуацій, перелік нормативних актів, рекомендовано навчальну й наукову літературу. Методичні вказівки до семінарських занять розміщені в системі Moodle за посиланням: https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=1652
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання під час поточного контролю 25 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів	
<i>Поточний контроль</i>			
Змістовий модуль 1. Загальні основи суспільного виробництва		0...	15
1	Підготовленість до семінарських занять	0...	6
2	Активність студента на семінарських заняттях	0...	1
3	Виконання індивідуальних завдань, рефератів	0...	2
4	Самостійна робота	0...	6
Змістовий модуль 2. Ринкова організація виробництва		0...	20
1	Підготовленість до семінарських занять	0...	8
2	Активність студента на семінарських заняттях	0...	2
3	Виконання індивідуальних завдань, рефератів	0...	2
4	Самостійна робота	0...	8
Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку національної та світової економіки		0...	20
1	Підготовленість до семінарських занять	0...	8
2	Активність студента на семінарських заняттях	0...	2
3	Виконання індивідуальних завдань, рефератів	0...	2
4	Самостійна робота	0...	8
Виконання та захист контрольної роботи		0...	10
Науково-дослідна робота		0...	10

Результат поточного контролю	0...	75
<i>Підсумковий контроль (іспит)екзаменаційні тестові завдання</i>	0...	25
Семестрова оцінка	0...	100

Шкала оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані семінарські заняття та не здану самостійну роботу, не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання іспиту під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання іспиту з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання іспиту всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний іспит складається у вигляді тестування. До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до «Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»». Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів.

Своєчасність здачі самостійної роботи оцінюється в 0,5 бали за кожну роботу. Своєчасність здачі контрольної роботи оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час

проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні самостійної та контрольної роботи (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

1. Економікс. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
2. Економічна теорія : навч. посібник у 2 ч. / Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, Л. М. Зарецька. Частина II. Х.: Монограф, 2018. 219 с.
3. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – 9-те вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2014. 710 с.
4. Корогодова, О. О. Навчальний посібник з дисципліни «Основи економічної теорії: самостійна робота» [Електронний ресурс] / Корогодова О. О., Тимошенко Н. Ю., Іванова Т. В. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 379,33 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 181 с.
5. Мекшун Л.М. Позитивні та негативні наслідки залучення прямих іноземних інвестицій в Україну. Сучасна економічна наука: теорія і практика. XI Всеукраїнська науково-практична конференція. (м. Чернігів, 16-17 листопада 2021 року): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С.66-68.
6. Мекшун Л.М. Основні напрями державної економічної політики у післявоєнний період. III Міжнародна науково-практична конференція "Новітні технології сучасного суспільства (НТСС-2022)" (м. Чернігів, 20 грудня, 2022 р.): Збірник тез. Чернігів: НУ "Чернігівська політехніка", 2022. С. 136-138.
7. Основи економічної теорії: курс лекцій / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с.
8. Соколов М., Горлач М., Гущенко В, Кримов М, Жилєнкова М. Економічна теорія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 532 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ekonomichna-teorija-pidruchnik.html>
8. Соколов М., Горлач М., Гущенко В, Кримов М, Жилєнкова М. Економічна теорія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 532 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ekonomichna-teorija-pidruchnik.html>

9. Blanchard, Olivier *J.* Lectures on Macroeconomics / Olivier J. Blanchard, Stanley Fisher. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England. Sixth printing, 1993. 659 p.
10. Mankiw, Gregory. Macroeconomics (7th Edition). Worth Publishers, 2010. 588 p.
11. Mankiw, Gregory. Principles of Macroeconomics (6th ed.). Mason: South-Western, 2012. 784 p.
12. Romer David. Advanced macroeconomics / D. Romer McGraw-Hill / Irwin. 3 edition, 2005. 696 p.
13. Samuelson, Paul A. (2002), *Paul Samuelson and the Foundations of Modern Economics*, Transaction Publishers, [ISBN 978-0-76-580114-2](#).
14. Samuelson, Paul A. (2007), *Inside the Economist's Mind: Conversations with Eminent Economists* with [William A. Barnett](#), Blackwell Publishing, [ISBN 1-4051-5917-0](#).
15. Samuelson, Paul A. (1948), *Economics: An Introductory Analysis*, [ISBN 0-07-074741-5](#); with [William D. Nordhaus](#) (since 1985), 2009, 19th ed., McGraw-Hill. [ISBN 978-0-07-126383-2](#).